

V O O R B E R I G T.

D*At'er zoo veele zinnen als hoofden zyn : is een der oude spreekwoorden , welke door de geduurige ondervinding be-
waarheid , des ook tot vaste stellingen zyn aangenomen. Wandt van het groot getal van menschen , sedert het begin der scheppinge , den aardkloot be-
woonende ; heeft de Natuur eenen iege-
lyk , wel eene algemeene nieuwsgierig-
heid , maar tevens eene byzondere nei-
ging ingeschaapen , om hunne afgematte gedachten , naa het waarneemen der da-
gelyksche bezigheden , med verandering van stoffe en vlejende nieuwigheden , als speelende , te ververschen. Tot dat ein-
de hebben zommige uitmuntende verstan-
den , zoo oude als hedendaagsche , hunne verlustiging niet alleen gezocht , in we-
zenlyke en noodzaaklyke stoffen , maar zelfs in beuzelingen en verachte zaa-*

VOORBERIGT.

ken ten top te vyzelen ; 't zy om hunne schranderheid des te meer ten toon te stellen : 't zy om hunne geesten , nevens die der gemeente , welke meest op iet zeldzaams verslingerd is , hier door te vermaaken.

Onder deeze eerlyke en te gelyk nutte uitspanningen , koomt de Penningkunde , als geene der min leerzaamste in aanmerking , en aan wier behoorlyke geheimen , dierhalven ook veele beroemde mannen de hand gelegd , en hunne besleepene verstanden geoeffend hebben ; om , waar tusschengelyk , de nevels der vergetelheid te verdryven , en het gebeugen der Grieksche en Romeinsche geschiedenissen , door de metaale getuigenissen der munten , op te helderen en te bevestigen. 't Was ook de grootheid dier magtige heerschappyen , waarop een iegelyk staroogde , en zich in 't overschot haarer voortreffelyke konststukken als blind ziende , de eige Vaderlandsche Oudheden dus op vreemde kusten verzeilde , welke nogtans zoo veel meerdere opmerkingen vorderen , als zy ons naader , dan de uitheemsche , zyn.

Deeze en diergelyke redens , gepaard med eene zugt tot de oude en nieuwe Vaderlandsche geschiedenissen , hebben my opgewekt , om zoodaanige gedenkstukken

te

VOORBERIGT,

te vergaderen en te beschryven; welke sedert het gebied der magtige Vorsten van 't Borgonsche huis, in deeze of naabuuri-ge landen, op merkwaardige voorval-len, tot aan den afstand van Keizer Ka-rel de V. of tot den aanvang, van het nooit volpreeze werk des Heeren Ger-ard van Loon, geslaagen of gemaakt wa-ren. Onder alle echter besloot ik, de Bisschoplyke munten en zegels, vlotten-de op den stroom der vergeetelheid, voor eerst op te viszen; en zoo myner eigene verzameling, als welke my door ver-scheidene roemwaardige minnaars der Oudheden, en wel inzonderheid door den Heer Daniel de Milan Visconti, Baron des Heiligen Roomschen Ryks, Heer van Nyveld enz. te Utrecht; den Heer J. B. Steenbergen, Burgermeester te Kampen, en Afgevaardigde ter vergaa-dering van de Hoog: Mog. Staaten Gene-raal der Vereenigde Nederlanden, enz. en den Heer Cornelis Backer Schepen enz. te Amsterdam; zeer edelmoedig zyn meè gedeeld: den minnaaren der oud-beid, med eenige myner korte aanteken-ningen voorzien, dus voor te zetten.

Onder de gemelde munten, heeft my gelust alleen plaats te gunnen, die stuk-ken, welke in den loop en med den naam
van

V O O R B E R I G T.

van gangbaar geld bekend waren; dewyl het gering getal der Biffchoplyke gedenkenpenningen, zich gevogglyker onder de gefchiedenifzen der Borgoufche en Ooftenrykfche Vorften, dan wel in deeze korte verhandeling, zullen vlyjen; dewyl die op geene hiftoriepenningen, maar eigenlyk in 't algemeen op de geboorte en afftamming der munten, en in 't byzonder op die der Utrechtsche Kerkvoogden, doelt: Tot wier verklaring hunne pragtigfte zegels, vooreen gedeelte, uit de verzameling van den gemelden Hoogwelgebooren Heer Daniel de Milan Visconti, ontleend; en naar de oprechte oude ftukken, door den konftigen Heer Diderik van Atteveld, op het naauwkeurigfte getekend, [en wiens lof ik daarom niet heb willen verzwynen] tot dat einde hier neven gevoegd zyn: op dat zy ter ontdekking der onbekende, en tot bevestiging der kennelyke munten, mogten ftrekken.

Vermids op het grootfte getal der verbeelde gedenkftukken, zoo in 't metaal als wasch, andere gedaanten van letteren, als hedendaags in gebruik zyn, gevonden worden; zoo heeft my oorbaar gedacht, de zelve tegen over de thans bekende, tot behulp dier oudheden, op de eerfte plaat, te vertoonen, doch
voor-

V O O R B E R I G T.

vooral het onderscheide Metaal der munten, door de eerste letter der stoffe, uit welke zy bestaan, by ieder geldstuk aan te wyzen.

Voor zoo verre, als de Bisschoppen van Utrecht, het waereldsch gezag bekleeden den muntslag geoeffend hebben; zoo is hun bedryf en hunne opvolging kortelyks in deeze bladen, ten dienst der verhandelde stoffen te beknopter begreepen, om dat ik, med voordagt, hunne boven Natuurlyke wonderwerken onaangeroerd heb gelaaten.

Med de uitterste omzigtigheid, is alles in zyne eige gedaante zoo in de verbeelding der munten als zegelen gevolgd; indien'er echter iet voorkoomt, 't zy in de wapens, beeldeniszen of spreuken, 't gene van de grondwetten mogt afwyken, 't is niemand als de onkunde der ouden te wyten; dewyl ik my geene verbeetering, maar slechts eene blinde naaivolging had voorgesteld. Wat nu de beschryving betreft, in opzigt der zelve, wordt den Leezer verzogt de schryfen drukfeilen, (als een menschelyk uitzwerkzel, 't gene niet zonder misslagen kan zyn,) te willen verschoonen: en wel inzonderheid, omtrent de benaaming der Nederlanden, in acht te nemen, dat de.

V O O R B E R I G T.

dezelve doorgaans, zoo om de kortheid, als uit byzondere gewoonte, dusdaanigē in 't algemeen genoemd zyn, hoewel in verscheidene voorvallen, de zeven vereenigde Landschappen afzonderlyk gemeend worden.

Hier mede stondt dit voorberigt te eindigen, ten waar ik noodig dacht, voor af kennis te geeven dat my, naa het afdrucken deezer Beschryvinge, nog drie onderscheidene munten van den Bisschop Jan van Arkel, door de goedheid van den meergemelden Heer Burgermeester J. B. Steenbergē, groot minnaar dier Oudheden, waren ter hand gesteld. En naadeemaal ik de zelve; onder dien Kerkvoogd by zyne andere munten heb doen snyden, en op de VI. plaat med N. 10. 11. en 12. aangewezen; zoo zal 't den Leezer niet vreemd dunken, dat geene verklaaringen van dezelve onder de beschryving worden gevonden, door dien een iegelyk, niet tegenstaande dat gebrek, zoo door den opgestempelden Arend, als uit het byschrift gemaklyk zal kunnen ontdekken, dat zy tot den muntslag der Stadt Deventer behooren.